

Министерство образования и науки Республики Татарстан
Государственное автономное профессиональное образовательное учреждение
«Самарский аграрный колледж»

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

ОГСЭ 06. Татарский язык в профессиональной деятельности

**ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ 23.02.07
ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ И РЕМОНТ ДВИГАТЕЛЕЙ, СИСТЕМ
И АГРЕГАТОВ АВТОМОБИЛЕЙ.**

2021 г

Разработана на основе
примерной программы
общеобразовательной учебной
дисциплины «Татарский язык в
профессиональной деятельности» для
средних профессиональных
образовательных учреждений,
одобренной ФГАУ «ФИРО»
Минобрнауки России, 201 г. для
реализации среднего общего образования
в пределах освоения ОП СПО на основе
основного общего образования с учетом
требований ФГОС и получаемой
специальности.

Согласована
Зам директора по ТО
Р.М.Ибрагимов
«30.08» 2020г.

Утверждаю
Директор
З.М.Бикмухаметов
« » 1
202 г.

Рассмотрено на педсовете
протокол №8 от 25.05.2021

приказ №76 от 29.05.2021

СОДЕРЖАНИЕ

1. ПАСПОРТ ПРОГРАММЫ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ.....	4
2. СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ.....	5
3. УСЛОВИЯ РЕАЛИЗАЦИИ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ.....	13
4. КОНТРОЛЬ И ОЦЕНКА РЕЗУЛЬТАТОВ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ.....	14

1. ПАСПОРТ ПРОГРАММЫ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

Татарский язык в профессиональной деятельности.

1.1. Область применения программы

Рабочая программа учебной дисциплины разработана в соответствии с Государственными требованиями к минимуму содержания и уровню подготовки выпускников и квалификационной характеристики по специальности 23.02.07 Техническое обслуживание и ремонт двигателей, систем и агрегатов автомобилей.

1.2. Место учебной дисциплины в структуре основной профессиональной образовательной программы: дисциплина входит в ОГСЭ .

1.3. Цели и задачи учебной дисциплины – требования к результатам освоения дисциплины:

В результате освоения учебной дисциплины обучающийся **должен уметь:**

- грамотно излагать свои мысли и оформить документацию по профессиональной деятельности на государственном языке, проявлять толерантность в рабочем коллективе.
- понимать смысл четко произнесенных высказываний на известные темы(профессиональные и бытовые) понимать тексты на базовые проф. темы; строить простые высказывания о себе и о своей проф. деятельности, кратко обосновывать и объяснить свои действия, писать простые связные сообщения на знакомые или интересующие профессиональные темы.

В результате освоения учебной дисциплины обучающийся **должен знать:**

- особенности социального и культурного контекста, правила оформления документов и построение устного сообщения;
- правильно построить простые и сложные предложения на профессиональные темы, основные общепроф. глаголы, лексический минимум, относящийся к описанию предметов, средств проф. деятельности, особенности произношения правильного чтения текстов проф. направленности.

ОК. 5 Осуществлять устную и письменную коммуникацию на государственном языке с учетом особенностей соц. и культурного контекста.

ОК.10 Пользоваться профессиональной документацией на государственном и иностранном языке.

1.4. Рекомендуемое количество часов на освоение примерной программы учебной дисциплины:

Объем образовательной нагрузки 72 часов , в том числе :
всего учебных занятий 62 часов; из них теоретическое обучение 43 часа,
практические работы-19 часов.

2. СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

2.1. Объем учебной дисциплины и виды учебной работы

Вид учебной работы	<i>Количество часов</i>
Объем образовательной нагрузки программы (всего)	72
Обязательная аудиторная учебная нагрузка (всего)	62
в том числе: во взаимодействии с преподавателем	
всего	
теоретических занятий	43
Промежуточная аттестация	-
Практические занятия	19
Самостоятельная работа обучающегося (всего)	10
<i>Итоговая аттестация в форме диф.зачета</i>	

2.2 “Һөнәри эшчәнлекле татар теле” уку дисциплинасының тематик планы һәм эчтәлегә

Бүлек һәм теманың исеме	Уку материалының эчтәлегә, практик дәресләр, студентларның мөстәкыйль эше	Сәгать саны	Үзләш терелү дәрәжәсе
Кереш дәрес. Гомумкультураның бер өлеш буларак, тел һәм сөйләм культурасы.	Татар теле һәм сөйләм культурасы дисциплинасы. Гомумкультураның бер өлеш буларак, тел һәм сөйләм культурасы. Гомумтел белеменң бер тармагы буларак, сөйләм культурасы. Татар теле һәм сөйләм культурасы дисциплинасының өйрәнү объекты, максаты, бурычлары. Гомумтел белемендә сөйләм культурасы өлкәсенң өйрәнелү дәрәжәсе.	2	1
Бүлек I. Тел һәм сөйләм			
Тема 1.1 Тел һәм сөйләм. Тел һәм сөйләмнең төп берәмлекләре, функцияләре.	Тел һәм сөйләм. Тел һәм сөйләмнең төп берәмлекләре, функцияләре. Тел һәм сөйләм арасында аерма.	2	1
Тема 1.2 Сөйләмгә мөнәсәбәтле ситуацияләр	Сөйләмгә мөнәсәбәтле ситуацияләр (ясылыклар) һәм аларның төрләре. Ситуацияләргә күзәтү. Сөйләм ситуациясендә сөйләм элементлары: сөйләуче, тыңлаучы, сөйләмнең темасы, вакыты, урыны, максаты, сәбәбе. Аларга күзәтү.	2	1
Тема 1.3 Сөйләм төрләре. Телдән һәм язма сөйләм үзенчәлекләре.	Сөйләм төрләре. Телдән һәм язма сөйләм үзенчәлекләре. Телдән һәм язма сөйләм төзү күнегүләре.	2	2
Тема 1.4 Сөйләм компетентлыгы	Сөйләм компетентлыгы турында төшенчә. Һөнәри сөйләм культурасы. Сөйләмнең ижтимагый аспектлары. Сөйләм дәрәҗәсе. Сөйләмнең эчтәлекле булуы. Сөйләм төгәллегә. Сөйләм аныклығы. Сөйләм чисталыгы. Сөйләмнең сәнгатьлелегә, сыгылмалыгы Сөйләмнең байлыгы, матурлыгы һәм анда тел чараларын куллану. Сөйләмнең урынлы булуы.	2	1
Тема 1.5 Сөйләм техникасы	Сөйләм техникасы. Сулыш алу, тавыш, дикция, интонация. Сөйләмдә басым. Сәнгатьле сөйләм өчен партитура төзү. Сәнгатьле уку.	2	2
Практик дәрес	Тел,сөйләм.	4	
Бүлек II. Сөйләмгә мөнәсәбәтле стиль ситуациясе			
Тема 2.1 Стилистика. Сөйләм. Стилистиканың роле.	Стилистика. Сөйләм. Стилистика фәне турында төшенчә. Стилистиканың әһәмияте. Әдәби тел нормалары. “Вертикаль” яктан стильләр. Сөйләм үзенчәлекләре. Сөйләмнең функциональ стильләре. Матур сөйләм сәнгәтенә хас билгеләр,хәзерге сөйләм теле этикасы нормалары. Сүзнең асылы, сөйләмдә аның төп роле. Логик эзлекле, эмоциональ, ышандырырлык	2	2

	бербөтен мәгънәгә ия булган сөйләм телен үстерү.		
Тема 2.2 Әдәби сөйләм һәм язма стильләр. Фәнни стиль.	Әдәби сөйләм һәм язма стильләр, аларның төрләре. Фәнни, рәсми-канцелярия, ижтимагый-публицистик, хатлар һәм матур әдәбият стиле. Стильләрнең кулланылыш сферасы. Фәнни стиль. Фәнни стильгә хас үзенчәлекләр. Фәнни стиль жанрлары. Публицистик стиль. Доклад, реферат, шәхси проект, чыгарылыш квалификацион эш, автореферат язуга таләпләр. Фәнни – проект эшчәнлеге.	2	2
Тема 2.3 Публицистик стиль. Татар матбугаты тарихы һәм бүгенге торышы.	Татар халкында матбугатның формалашуы. Татар матбугатының барлыкка килүе, үсеше өчен алшартлар. Аның халыкка, аң үсешенә йогынтысы. Жәмгыятьтә тоткан урыны. Матбугатны формалаштыручы, үстерүгә өлеш керткән шәхесләр.	2	2
Тема 2.4 Фәнни стиль жанры: рецензия .	Рецензия. Рецензия язуга төп таләпләр. Газета һәм журналларны рецензияләү.	2	2
Тема 2.5 Фәнни стиль жанры: аннотация .	Аннотация Аннотация – текстның, китапның кыскача эчтәлеген бирү, күзәтү ясау, анализлау, китапка үз фикереңне белдерү. Аннотация язарга өйрәнү, сакланырга тиеш төп шартлар. Әдәби әсәрләргә аннотация язу.	2	2
Тема 2.6 Рәсми-канцелярия стиле. Гариза, боерыклар.	Рәсми-канцелярия стиле. Рәсми-канцелярия стиленә хас үзенчәлекләр. Рәсми-канцелярия стиле жанрлары. Боерыклар. Аларның төрләре: эшкә алу, эштән азат итү турында боерыклар. Боерык тутыруга төп таләпләр. Гариза – язма рәвештә рәсми формада язылган шәхси үтенеч. Гаризаның төрләре. Гаризаны дөрес, грамоталы итеп язарга өйрәнү.	2	2
<i>Практик дәрес</i>	<i>Стильләргә характеристика.</i>	6	
Тема 2.7 Резюме, сыйфатнамә язу.	Сыйфатнамә. Төркемдәшенә сыйфатнамә язу. Резюме. Үз резюмеңны тутыру принциптарын үзләштерү.	2	2
Тема 2.8 Мәгълүматнамә, расписка, беркетмә.	Мәгълүматнамә, расписка язуга таләпләр. Шартнамәләр. Төрләре. Төзү тәртибе. Мәгълүматнамә – житәкчегә эш турында язма рәвештә бирелә торган рәсми мәгълүмат. Мәгълүматнамә язарга өйрәнү. Беркетмә – жыельш, киңәшмә, утырышларның барышын төгәл язып баручы документ. Беркетмә язарга өйрәнү.	2	2

Тема 2.9 Акт, ышанычнамә язуга таләпләр.	Акт, ышанычнамә язуга таләпләр. Ышанычнамә. Билгеләмә. РФ ГК ның 185- 189 статьялары. Төрләрә. Ышанычнамә тутыруга төп таләпләр. Акт – нинди дә булса юридик факт турында документ. Актны грамоталы төзөргә өйрәнү.	2	2
Тема 2.10 Ижтимагый- публицистик стиль.	Ижтимагый-публицистик стиль. Ижтимагый-публицистик стиль үзенчәлекләре. Төп жанрлары. Мәкалә язу.	2	2
Тема 2.11 Хатлар стиле. Рәсми һәм шәхси хатлар.	Хатлар стиле. Хатларның төрләрә. Хатларның төрләрәнә карап, аларны язу стиле. Хатлар. Төрләрә. Рәсми һәм шәхси хатлар. Күмәк, матбугат, ачык хатлар. Жавап таләп итүче һәм жавап таләп итмәүче хатлар.	2	2
Тема 2.12 Матур эдәбият стиле.	Матур эдәбият стиле. Матур эдәбият стилиндәге текстларның төрләрә, жанрлары. Эдәби эсәрләрнең композициясе. Эдәби эсәрләрнең теле. Матур эдәбият стиле, стилистик бизәкләр. Төшенчәләрне белдерүдә синонимнарның роле. Образлы сөйләмдә капма –каршылыклы белдерүнең махсус чарасы буларак – антоним. Төшенчә һәм образ. Сүзнең эчке формасы һәм образлык. Бүлек буенча белемнәрне системалаштыру, тикшерү.	2	2
Бүлек III. Текст. Текст төзелеше			
Тема 3.1 Сөйләмнең төп өйрәнү объекты буларак текст.	Сөйләмнең төп өйрәнү объекты буларак текст. Текст һәм аның микро һәм макротекстка бүленүе. Текст һәм абзац. Текстның мәгънәви, коммуникатив, структур, грамматик бөтенлеге. Текст композициясе.	2	1
Тема 3.2 Сөйләмнең мәгънәви-функциональ типлары.	Сөйләмнең мәгънәви-функциональ типлары. Төрле типтагы (сурәтләү, фикерләү, хикәяләү) текстлар төзү. Текстта жөмлөләр бәйләнешен белдерү ысуллары. Текстның синтаксисы.	2	2
Тема 3.3 БСҮ Бирелгән текст буенча тыгыз (сжатое) изложение.	Бирелгән текст буенча тыгыз (сжатое) изложение язу.	2	3

<p>Тема 3.4 Сөйләмгә мөнәсәбәтле тел ситуациясе. Әңгәмә.</p>	<p>Сөйләм этикасы нормалары. Аудиториядә чыгыш ясау үзенчәлекләр. Әңгәмә коруның төп юнәлешләре. Өзерлексез чыгыш ясауның үзенчәлекләре: үз-үзенне тотта белү (мимика), сөйләмнең төп фикерен житкерә белү, кереш һәм йомгаклау сүзен формалаштыру. Әңгәмә - ижтимагый тормышның иң әһәмиятле бер күренеше:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Әңгәмәнең асылы һәм аның типлары: якиннарын белән әңгәмә; таныш булмаган кеше белән әңгәмә; эшлекле әңгәмә; өстәл яны әңгәмәсе. - Әңгәмә коруның ике модели: “ачык” сөйләм һәм “ябык” сөйләм. <p>Комплимент һәм тостлар әйтә белү. Әңгәмә коруның төп юнәлешләре.</p> <p>Практик дәрес.</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>Бүлек IV. Лексика һәм сөйләм культурасы</p>			
<p>Тема 4.1 Татар теленең лексикасы. Лексикология. Лексикография. Сүзлекләр. Төрләр.</p>	<p>Лексика, лексикология төшенчәләре. Семасиология, этимология, фразеология, лексикография, ономастика. Сүзлекләр. Төрләр. Функцияләре. Сүзлекләргә күзәтү, характеристика бирү.</p> <p>Көн күреш сөйләм теленең кулланылыш сферасы, лексика составы. Дублет һәм күрсәткеч сүзләрнең сөйләмдә кулланылышы һәм урыны.</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>Тема 4.2 Сүзнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре. Сүзнең күпмәгънәлелеге. Синонимнар. Синонимнарның стилистик кулланылышы.</p>	<p>Сүзнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре. Күчерелмә мәгънәле сүзләрнең стилистик кулланылышы. Сүз мәгънәләре. Сүзнең күпмәгънәлелеге. Күпмәгънәле сүзләр һәм сөйләм культурасы. Омонимнар. Омонимнарның төрләр. Омонимнарның стилистик к Синонимнар. Синонимнарның төрләр: сүзгә-сүз, грамматик, лексик-грамматик. Синонимнарның стилистик кулланылышы. Синонимнарны кулланды хаталар. улланылышы.</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>Тема 4.3 Фразеологик берәмлекләр. Аларны сөйләмдә куллану.</p>	<p>Фразеологик берәмлекләр. Аларны сөйләмдә куллану. Фразеология һәм сөйләм культурасы. Фразеологик берәмлекләрнең төп билгеләре һәм аларның төрләр. Фразеологизмнарның стилистикасы.</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>Тема 4.4 Килеп чыгышы ягыннан хәзерге татар теленең сүзлек составы.</p>	<p>Татар теленең сүзлек составы һәм сөйләм культурасы. Килеп чыгышы ягыннан хәзерге татар теленең сүзлек составы. Татар теленең нигезе буларак гомумтөрки сүзләр. Татар телендә алынмалар. Татар телендә гарәп-фарсы, рус, европа телләреннән алынган сүзләр. Аларның сөйләмдә кулланылышы.</p>	<p>2</p>	<p>2</p>

Тема 4.5 Кулланылыш дәрәжәсе ягыннан татар теленең сүзлек составы.	Кулланылыш дәрәжәсе ягыннан татар теленең сүзлек составы. Татар теленең сүзлек составында актив һәм пассив катламнар. Искергән сүзләр буларак тарихи сүзләр һәм архаизмнар. Яңа сүзләр (неологизмнар) һәм аларның барлыкка килү юллары. Татар теленең диалекты.	2	2
Тема 4.6 Сөйләмнең сәнгатьчә сурәтләнү алымнары	Сөйләмнең сәнгатьчә сурәтләнү алымнары: эпитет, чагыштыру, метафоралар, метонимия, сынландыру, арттыру, антитеза, оксюморон, литота һ.б. Антитеза(төшенчәләргә капма – каршы куеп, фикер, фраза тудыру) һәм градация (төшенчәләргә мөгънәләргә үсә һәм кими бару тәртибендә урнашуы) үзенчәлекләре. Оксюморон(образны капма –каршылыклы күренешләргә бердәмлегә аша сурәтләнү) – үткен мөгънәле фикерне оештыручы фигура. Сөйләмдә лексик хаталарның типлары.	2	2
Тема 4.7 Сөйләм этикасы нормалары. Аудиториядә чыгыш ясау үзенчәлекләре.	Сөйләм этикасы нормалары. Аудиториядә чыгыш ясау үзенчәлекләре. Әзерлексез чыгыш ясауның үзенчәлекләре: үз-үзгә тота белү(мимика), сөйләмнең төп фикерен житкерә белү, кереш һәм йомгаклау сүзен формалаштыру. Риторик эндәш һәм сорау – сөйләмдә әһәмиятле мөгънәви позицияне билгеләнү, тыңлаучының фикерен үзгә телгәнчә формалаштыру өчен кулланыла торган фигуралар.	2	2
Тема 4.8 Һөнәри лексика өстендә эшләнү.	Һөнәри лексика өстендә эшләнү. Сүзлекләр белән эш. Терминологик сүзлекләр белән эш. Сайланган һөнәр буенча сүзләр туплау. Сөйләм культурасы.	2	2
Тема 4.9 Һөнәри лексика өстендә эшләнү.	Һөнәри лексика. Терминнар. Һөнәри юнәлешкә караган текстлар белән эш. Һөнәри лексика темасына сүзлек диктанты язучу. Һөнәри лексика өстендә эшләнү. Сүзлекләр белән эш. Терминологик сүзлекләр белән эш. Сайланган һөнәр буенча сүзләр туплау.	2	2
Барлыгы		72	

Для характеристики уровня освоения учебного материала используются следующие обозначения:

1. – ознакомительный (узнавание ранее изученных объектов, свойств);
2. – репродуктивный (выполнение деятельности по образцу, инструкции или под руководством)
3. – продуктивный (планирование и самостоятельное выполнение деятельности, решение проблемных задач)

3. Уку дисциплинасын тормышка ашыру шартлары

3.1. Минималъ материалъ-техник тээмин ителешкэ таләпләр

Уку дисциплинасын тормышка ашыру өчен махсус “Туган телне өйрәнү кабинеты” каралган.

Уку кабинетының жиһазлары:

- укучылар санына карап, уку-утыру урыннары;
- укытучының эш урыны;
- укыту эчтәлеген билгеләүче укыту-норматив документлар:
 - Федераль дәүләт белем бирү стандарты;
 - уку программасы;
 - календарь-тематик план;
- татар теленнән дәреслекләр, күнегү жыентыклары, сүзлекләр;
- укытучы һәм укучылар өчен ярдәмлекләр;
-
- күрсәтмә һәм күргәзмә уку әсбаплары (таблицаалар, схемалар, картиналар, рәсемнәр, портретлар һ.б.);
- таратма материаллар (карточкалар, тестлар);
- контроль – үлчәү материаллары
- тел һәм әдәбият белеменә караган фәнни чыганақлар;
- тел һәм әдәбияттан мультимедия материаллары.

Укытуның техник чара белән тээмин ителеше:

- компьютер һәм мультимедия проекторы.

3.2. Укытуның мәгълүмати тээмин ителеше

Төп чыганақлар

Төп чыганақлар:

1. Юсупов Р.А. Тәржемә һәм дәрәс сөйләм мәсьәләләре. – Казан: Тат. кит. нәшр. 2014. – 287 б.

Өстәмә чыганақлар:

1. Абдуллина, Р. С. Сөйләм културасы – Казан: Татар. кит. нәшр., 2012 – 527 б.

4. КОНТРОЛЬ И ОЦЕНКА РЕЗУЛЬТАТОВ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

Контроль и оценка результатов освоения учебной дисциплины осуществляется преподавателем в процессе проведения практических занятий, тестирования, а также выполнения обучающимися домашних заданий, проектов.

Результаты обучения (освоенные умения, усвоенные знания)	Формы и методы контроля и оценки результатов обучения
Умения:	
<p>- грамотно излагать свои мысли и оформить документацию по профессиональной деятельности на государственном языке, проявлять толерантность в рабочем коллективе.</p> <p>- понимать смысл четко произнесенных высказываний на известные темы(профессиональные и бытовые)понимать тексты на базовые проф. темы; строить простые высказывания о себе и о своей проф. деятельности, кратко обосновывать и объяснить свои действия, писать простые связные сообщения на знакомые или интересующие профессиональные темы.</p>	Практические занятия, самоконтроль.
Знания	
<p>-особенности социального и культурного контекста, правила оформления документов и построение устного сообщения;</p> <p>-правильно построить простые и сложные предложения на профессиональные темы, основные общепроф. глаголы, лексический минимум, относящийся к описанию предметов, средств. проф. деятельности, особенности произношения правильного чтения текстов проф. направленности.</p>	Тестирование, инд.проект.

**Министерство образования и науки Республики Татарстан
Государственное автономное профессиональное образовательное учреждение
«Сабинский аграрный колледж»**

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

ОГСЭ 06. Татарский язык в профессиональной деятельности

**ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ 23.02.07
ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ И РЕМОНТ ДВИГАТЕЛЕЙ, СИСТЕМ
И АГРЕГАТОВ АВТОМОБИЛЕЙ.**

2020 г

Разработана на основе
примерной программы
общеобразовательной учебной
дисциплины «Татарский язык в
профессиональной деятельности» для
средних профессиональных
образовательных учреждений,
одобренной ФГАУ «ФИРО»
Минобрнауки России, 2015г. для
реализации среднего общего образования
в пределах освоения ОП СПО на основе
основного общего образования с учетом
требований ФГОС и получаемой
специальности.

Согласована

Зам.директора по ТО

_____ Р.М.Ибрагимов

« » _____ 2020г.

Утверждаю

Директор

_____ З.М.Бикмухаметов

« » _____ 2020г.

Составитель : преподаватель ГАПОУ «Сабинский аграрный колледж Кадырова Ч.А.

СОДЕРЖАНИЕ

1. ПАСПОРТ ПРОГРАММЫ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ.....	4
2. СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ.....	5
3. УСЛОВИЯ РЕАЛИЗАЦИИ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ.....	13
4. КОНТРОЛЬ И ОЦЕНКА РЕЗУЛЬТАТОВ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ.....	14

Прощито, пронумеровано и скреплено печатью
12 листов
Директор ГАПОУ Сабинский аграрный колледж
Дикмухаметов З.М

